

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

Nr. 79

Wat is de dood?

De huidige belangstelling van de mensen voor het onderwerp van de dood is enigszins verbazingwekkend, aangezien de discussies over dit onderwerp vele eeuwen taboe zijn geweest, vooral onder belijdende Christenen. We ontvangen steeds weer berichten dat scholieren en studenten verzoeken om colleges en discussies over dit onderwerp, tot grote ergernis van hun docenten, die moeten spreken uit een geweldig gebrek aan kennis over deze zaak. Het wijdverbreide blad *The Reader's Digest* heeft een groot gedeelte van een recente uitgave aan dit onderwerp gewijd en een aankondiging op de voorpagina verkondigde schreeuwend dat dit artikel wetenschappelijk bewijs zou leveren voor het leven na de dood. Het hele verhaal was opgebouwd uit verslagen van mensen die, tengevolge van heel verschillende oorzaken, de dood zeer dicht nabij waren geweest en van anderen die zelfs klinisch dood waren verklaard, maar het hadden overleefd. Ze vertelden van wat zij zich hadden ingebeeld te hebben gezien en gehoord; maar een weldenkend mens die deze verslagen leest, die 'wetenschappelijk bewijs' veronderstellen te zijn, zou geneigd zijn tegen de schrijver te zeggen: 'Je meent het niet...'

Zelf was ik verbaasd toen ik in een grote evangelische boekwinkel een aparte boekenkast vond waar een bordje boven hing met de woorden: 'Boeken over de dood.' Ze waren geschreven door psychiaters, sociologen, artsen, liberale denkers en een paar door evangelische schrijvers. Ik nam de gelegenheid te baat ze eens door te kijken en hier en daar een bladzijde te lezen, maar ik heb er geen een van gekocht. Ik kan het me niet veroorloven geld te verspillen aan boeken die

geschreven zijn door mensen die niet over feiten beschikken om hun theorieën te ondersteunen, of door evangelische mensen die verpest zijn door de filosofie van Plato waarvan zij denken dat die in het Woord van God wordt onderwezen. Ik ben weer naar buiten gegaan in de overtuiging dat als er ooit een tijd zou zijn waarin overtuigde Bijbelgetrouwe commentatoren iets zouden moeten schrijven over het taboe van de afgelopen eeuwen, dat die tijd nu was aangebroken. Maar zij zijn niet in staat om die uitdaging aan te gaan, wanneer al hun pogingen erop gericht zijn de Bijbel hetzelfde te laten zeggen als de Griekse filosofie die door Plato is verkondigd.

Plato's opvatting over de dood, zoals samengevat in *Phaedo*, was dat ons lichaam niet meer is dan een uiterlijk, slecht passend, kleed voor de ziel, die onze ziel zolang wij leven verhindert om vrij en in harmonie met zijn werkelijke eeuwige wezen te leven en te bewegen. Het lichaam, zo dacht hij, legt de ziel beperkingen op die niet gepast zijn, aangezien deze tot de eeuwige wereld behoort. Zolang de mens leeft, bevindt hij zich in een gevangenis, namelijk in zijn lichaam die vreemd is aan de ziel. Hij beschouwde de dood als de grote bevrijder, die de ketenen breekt en de ziel uit zijn gevangenis van het lichaam leidt en terugbrengt naar zijn eeuwige huis.

Dat is de theorie van Plato die door de vroege kerkvaders in het Christendom is opgenomen. Het is een filosofie die we moeten afwijzen en terzijde leggen als we ooit tot een juist begrip en waardering van de Bijbelse boodschap over de dood en de opstanding uit de dood willen komen.

Eenvoudig gezegd houdt de opvatting van Plato in dat de dood de scheiding is tussen lichaam en ziel. De ziel is volgens de aanhangers van deze gedachte de ware en werkelijke mens en de dood is de grote bevrijder die de scheiding tot stand brengt tussen twee vijandige componenten. Dit is tegenwoordig de algemeen aanvaarde orthodoxe gedachte in Christelijke kringen, maar het is in elk onderdeel en principieel tegengesteld aan het Bijbelse getuigenis.

Het is ontegenzeggelijk een vaststaand feit dat de Bijbel, de eerste keer dat erover wordt gesproken, laat zien dat de dood een straf is waarvan God heeft besloten dat hij zal worden opgelegd aan Adam wanneer hij het duidelijke bevel om niet te eten van de boom der kennis van goed en kwaad zou overtreden: 'want ten dage, dat gij daarvan eet, zult gij voorzeker sterven' (Gen. 2:17).

Elke vlijtige student van het Woord van God zal weten dat in de hierboven geciteerde tekst twee vormen van hetzelfde Hebreeuwse woord staan en dat er feitelijk staat: 'stervende zult gij sterven', wat één

van de belangrijkste uitspraken over de dood in de Bijbel is. Deze woorden zeggen ons met nadruk dat op dezelfde dag waarop Adam zijn verboden daad zou verrichten, door te eten van deze ene speciale boom, het proces van de dood in hem zou beginnen te werken en zou blijven werken tot op het moment waarop de dood zijn overwinning behaalt en Adam zou sterven overeenkomstig het Woord.

We weten niet hoeveel jaar verstreken is tussen de schepping van Adam en zijn overtreding, maar elke dag daarna was de dood in hem aan het werk. Aangezien hij echter fysiek het meest voortreffelijke exemplaar was dat ooit op de aarde heeft rondgewandeld, was hij in staat de gevolgen van de werking der dood in hem het hoofd te bieden tot hij de leeftijd van 930 jaar had bereikt. Metuselach, zeven generaties verwijderd van zijn voorvader Adam, leefde nog 39 jaar langer, maar vanaf dat moment stierf iedere volgende generatie op steeds jongere leeftijd. En als er geen sprake was van Gods genade, dan zou de mensheid op de aarde zijn uitgestorven, aangezien niemand dan lang genoeg zou hebben geleefd om zich voort te planten. Maar in genade heeft God de neergaande lijn van de mensheid gestopt en besloten dat de gemiddelde levensduur van de mens zeventig jaar zou zijn.

Het feit dat we aan het sterven zijn ook al leven we, is een waarheid die velen afwijzen. Zelfs de meeste belijdende Christenen zijn alleen maar bereid om troostrijke gedachten en plezierige dogma's te accepteren. Zij houden meer van wat plezierig is dan van Gods Waarheid. Toch zijn de feiten in deze zaak onverbiddelijk en dat we voortdurend aan het sterven zijn, zelfs als we leven, is de waarheid die wordt uitgesproken in Gods Woord. De dood werkt in een ieder van ons en men heeft er niets aan als men dit Bijbelse feit, dat zo duidelijk is als maar kan, ontkent.

Het positieve Bijbelse getuigenis is dat 'door één mens is de zonde de wereld binnengekomen' (Rom. 5:12). Zonder een zweem van twijfel weten we wie deze mens is. Het was Adam, het hoofd van het menselijk ras. En we weten dat het door hem was, door zijn ene daad van ongehoorzaamheid, dat zonde de wereld is binnengekomen. Daarom aanvaarden we dit feit en houden we er rekening mee dat een kwaadaardig principe, dat 'zonde' genoemd wordt, in het systeem, de ordening, de rangschikking waarin de mens wordt geboren en waarin hij moet leven, is gekomen. David verklaart dat in zijn pijnlijk verkeerd begrepen uitspraak: 'Zie, in ongerechtigheid ben ik geboren, in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen' (Ps. 51:7). Hij verklaart dat de toestand waarin hij geboren werd, de wereld waarin het principe van zonde bestaat en de omstandigheden die voortkomen uit dat feit, de ongerechtigheid die overal rondom hem was, zijn leven in een bepaalde vorm had gedwongen en dat maakt hij God bekend.

Uit de zonde in de wereld ontstaan alle zonden. Ongerechtigheid komt voort uit het feit dat de zonde als een kwalijke damp, die in zekere zin alles verontreinigt waarmee hij in aanraking komt, in de wereld aanwezig is. Alle gelovigen zouden regelmatig God moeten danken en prijzen omdat Jezus Christus 'het lam Gods is, dat de zonde der wereld wegneemt' (Joh. 1:29). Let wel dat hier 'zonde' in het enkelvoud staat en dat dit gedeelte niets te maken heeft met uw zonden en mijn zonden, maar met 'de zonde' van de wereld, dezelfde zonde die binnengekomen is door de overtreding van Adam.

In verband met onze huidige studie echter staat de meest belangrijke uitspraak in Romeinen 5:12, namelijk dat het principe van de dood binnen is gekomen, meeliftend met het principe van de zonde en dat de dood tot alle mensen is doorgedrongen. Niet de zonde is doorgedaan tot alle mensen, maar de dood. De mensen worden niet als zondaar, of zondig geboren, maar zij zijn stervende geboren. Dit kan passend de Adamitische dood worden genoemd, die in iedereen van ons werkt en vroeger of later sterven wij allen, omdat de dood universeel is. De dood werkt in alle mensen en stopt niet totdat hij zijn doel heeft bereikt – zoals het geval was met Adam, zo is het ook met al zijn afstammelingen.

Het zou goed zijn als iedereen die de waarheid zoekt de volgende vraag zou stellen en er een eerlijk antwoord op zou zoeken: 'Wat verstond Adam onder 'dood' toen God hem daarmee dreigde als straf wanneer hij zou zondigen?' Zou het maar enigszins mogelijk kunnen zijn dat hij zou denken dat het woord 'sterven' betekende dat God hem uit zijn lichaam zou halen en hem óf naar de hemel, óf naar de hel zou sturen? Natuurlijk niet!

De logica dwingt ons te geloven dat Adam de precieze aard begreep van de straf die hij zou krijgen als hij overtrad. Het is een vast principe in de rechtspraak dat een mens in staat moet zijn de aard te begrijpen van welke straf dan ook die geëist wordt voor het begaan van enig misdrijf. En, zoals Elifaz vroeg: 'Zou een sterveling rechtvaardig zijn tegenover God, of een man rein tegenover zijn Maker?' (Job 4:17). Als Adam het in het begin niet volledig had begrepen, dan zouden de woorden die God sprak nadat hij gezondigd had het zonder meer duidelijk hebben gemaakt: 'in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aardbodem wederkeert, omdat gij daaruit genomen zijt; want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren' (Gen. 3:19).

Met het oog op de directheid en de eenvoud van deze uitspraak, aarzel ik niet te zeggen dat als iemand niet gelooft dat Adam in het stof is, wachtend op de opstanding, hij niet in het Woord van God gelooft.

Juist uit dit gedeelte leren we de ware betekenis en de aard van de dood. Het woordenboek omschrijft het als de beëindiging van alle vitale functies; dat is de waarheid en dat aanvaarden we dan ook. De aanhanger van Plato definieert de dood als de scheiding tussen ziel en lichaam en gaat ervan uit dat de dood alleen gevolgen heeft voor het lichamelijke deel van de mens. Daarmee is 'scheiding' het meest op de voorgrond tredende woord bij al zijn uitspraken over de dood. Maar de gelovige in de Bijbel verklaart dat de dood een terugkeer is. De mens is stof en hij keert ernaar terug. Hij heeft de levensadem ontvangen, die zijn geest geworden is en door de dood keert die adem, zijn leven, of geest, weer terug naar God die hem gegeven heeft.

Bij de dood van Adam werd het scheppingswerk omgedraaid. Hij was uit het stof gemaakt en vervolgens is hem de levensadem geschonken waardoor hij een levende ziel is geworden. Dat was de schepping van de mens en als dat proces wordt omgekeerd, heb je te maken met de dood van de mens. Dat is het duidelijke getuigenis van Prediker 12:7 waar, nadat vier dingen zijn genoemd die de dood symboliseren, Salomo zegt, dat 'het stof wederkeert tot de aarde, zoals het geweest is, en de geest wederkeert tot God, die hem geschonken heeft.'

Bij de dood komt geen enkel deel van de mens en ook niet de mens als geheel in een nieuwe, vreemde of onbekende toestand terecht. De mens kwam uit het stof en keer ernaar terug. De geest (levensadem) kwam van God en bij de dood zal deze terugkeren tot Hem die hem gegeven heeft. En er bestaat niets dat de mens kan terugbrengen uit deze toestand dan de ervaring van de opstanding, bewerkt door Degene die Zelf de Opstanding en het Leven is.

Als er geen opstanding der doden zou zijn, zou de dood het einde van de mens betekenen. Het zou het verlies inhouden van alles wat hij ooit geweest is: 'Immers, indien er geen doden opgewekt worden... dan zijn ook zij, die in Christus ontslapen zijn, verloren' (I Cor. 15:16,18).

Zonder opstanding zou de dood de vernietiging van de mens betekenen. God zou niets verliezen, maar de mens zou alles kwijtraken. Niets anders dan de opstanding kan de mens uit de toestand halen waar de dood, die in hem werkt, hem uiteindelijk zal brengen. Onze hoop is in de opstanding en niet in de dood.